

Handläggare

Barbro Ernard
0152-296 07

Socialnämnden

Socialnämndens årsrapport för 2016

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att

1. godkänna socialnämndens årsrapport 2016, daterad den 14 februari 2017.

Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta att

2. 657 000 kronor av överskottet år 2016 i socialnämndens investeringsbudget förs över till socialnämndens investeringsbudget för 2017

Beskrivning av ärendet

Enligt Strängnäs kommuns styrmodell för Mål och resultat (november 2016) beslutar nämnderna om mål för verksamheten och uppföljning av resultat. Uppföljning sker tre gånger per år och i samband med den slutliga årsrapporten görs en djupare analys av året som gått. Årsrapporten utgör en del i kommunens samlade årsredovisning som fastställs i kommunfullmäktige.

Årsrapporten redovisar uppföljning av socialnämndens mål. Av nämndens elva mål är sju helt uppfyllda, två delvis uppfyllda och två inte uppfyllda.

Årsrapporten redovisar ett överskott för socialnämnden med 17 878 000 kronor.

Årsrapporten redovisar också att investeringsbudgeten inte använts fullt ut på grund av att nya planerade boenden och lokaler inte tagits i bruk under 2016. Inventering av uppstartsinventarier till dessa boenden och lokaler kommer att ske 2017. Socialkontoret begär att få föra med sig oanvänd budget på 657 000 kronor till socialnämndens investeringsbudget för 2017.

Ekonomiska konsekvenser för kommunen

Socialnämndens resultat, ett överskott om 17 878 000 kronor, blir en del i kommunens samlade driftsredovisning och årets resultat 2016.

Övriga konsekvenser

Beslutet medför inga övriga konsekvenser.

Uppföljning

Socialnämndens årsrapport utgör en del av kommunens samlade årsredovisning som kommunfullmäktige slutligen behandlar.

Beslutsunderlag

Rapport, Socialnämndens årsrapport för 2016, 2017-02-20

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Inger Grindelid
Socialchef

Barbro Ernald
Verksamhetscontroller

Annika Jungklo
Planering och
utvecklingschef

STRÄNGNÄS KOMMUN

Årsrapport 2016

Perioden 1 januari till 31 december 2016

Socialnämnden

Dnr SN/2016:745 – 012 2017-02-20

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Måluppföljning	3
Väsentliga personalförhållanden.....	15
Ekonomisk analys.....	16
Nyckeltalsbilaga.....	24

Inledning

Socialnämnden ansvarar för äldreomsorg inklusive hälso- och sjukvård, hem-sjukvård inom ordinärt boende, insatser till personer med psykisk och fysiskt funktionsnedsättning, frågor om barn, familj och ungdom, missbruksvård, kommunens arbetsmarknadsåtgärder och försörjningsstöd, integrationsfrågor, färd-tjänst och handläggning av bostadsanpassningsbidrag med mera. För tillstånds-ärenden enligt alkohollagen ansvarar samhällsbyggnadsnämnden from 2017.

Socialnämnden styrs främst av lagarna på det sociala området: Socialtjänstlagen (SoL), Lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), Lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM), Lagen om stöd och service till vissa funktions-hindrade (LSS) samt Hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

Nämndens årsrapport omfattar en redogörelse för utvecklingen av verksamhet och ekonomi för perioden januari till och med december 2016. Målen är gruppe-rade i fem områden enligt kommunens styrmodell: Samhälle, Utbildning, Vård-och omsorg, Medarbetare och Ekonomi. Nämndmålen redovisas på ett sådant sätt att det framgår till vilket kommunfullmäktige mål nämndmålet återkopplar till.

Måluppföljning

Kriterier för måluppföljning

Följande kommungemensamma kriterier för bedömningen av graden av målupp-fyllelse används i uppföljningen:

Målet bedöms bli uppfyllt 	Mål A – D Utfallet uppnår eller överträffar indikatorernas fastställda målnivåer. Mål E Utfallet är en budget i balans
Målet bedöms bli delvis uppfyllt 	Mål A – D Utfallet ligger under fastställda målnivåer för indikatorerna men över tidigare års utfall eller över genomsnittet i riket enligt angiven ranking. Mål E Utfallet är en negativ avvikelse mot budget på <u>max</u> 0,5 %
Målet bedöms inte bli uppfyllt 	Mål A – D Utfallet ligger under fastställda målnivåer och under tidigare års utfall eller under genomsnittet i riket enligt angiven ranking. Mål E Utfallet har en negativ avvikelse mot budget på mer än 0,5 %.

Kommunfullmäktiges mål

A. Kommunen arbetar tillsammans med andra aktörer för ett hållbart samhälle som är attraktivt att bo, leva och verka i där ett bra företagsklimat råder och vi tar vara på vårt läge vid vattnet.

Nämndmål

A1. Stärka och utveckla samverkan och bygga nätverk mellan kommunen och externa aktörer.

Bedömning

Uppfyllt

Socialnämnden har fyra projekt i samverkan med externa aktörer:

1. I samarbete med ESF (Europeiska socialfonden) om metoden Individual Placement and Support för personer med funktionsnedsättning.
2. I samarbete med Trafikverket och Axfood för Arbete och sysselsättning.
3. I samarbete med Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och Landstinget Sörmland projektet RIGA (Rätt Insats Gemensamt Ansvar) för sjukskrivna personer med arbetshinder, som ansöker om ekonomiskt bidrag.
4. I samarbete med SFAB (Strängnäs Fastighets AB) en sexårig lösning för bostadsförsörjning, med två typer av boenden, som bedrivs i fastigheten Husbyholm.

Socialnämnden har klarat målet om samverkan med externa aktörer. Fyra samverkansprojekt är pågående. Socialnämnden har skriftliga överenskommelser om aktiviteter för kommuninvånarna med PRO/SPF Strängnäs, PRO Åkers styckebruk samt SPF i Stallarholmen. Ett samverkansavtal är också upprättat gällande projektet med Trafikverket och Axfood.

Samverkan med externa aktörer är värdefull och kommer att bli allt mer betydelsefull i ett hållbart samhälle, för att möta medborgarnas behov. Det handlar om socialnämndens samarbete med andra offentliga och ideella organisationer samt företag. Även de som bidrar gentemot tredjeman berikas genom känslan av att man gör något meningsfullt. Det föreningsbidrag som socialnämnden utger underlättar för föreningar att medverka. Samverkansavtal ger tydlighet i roller och ansvar, vilket bidrar till att skapa trygghet för samverkande parter samt för tredje man.

Socialnämndens har som målsättning att utveckla samverkan med externa aktörer.

Indikator

Titel	Resultat 2015	Resultat 2016	Mål 2016	Bedömning
Nya samverkansaktiviteter med externa aktörer, antal.		4	3	
Kartlägga gällande samverkansavtal och överenskommelser.		Klart		

A2. Stärka arbetet med integrationen

Bedömning

Uppfyllt

Bosättningslagen, lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning, trädde i kraft 1 mars 2016 i syfte att uppnå en jämn fördelning av bosättning av nyanlända med permanent uppehållstillstånd (PUT) till landets alla kommuner. För Strängnäs del innebar detta ett mottagande av 97 personer under 2016.

Socialnämnden har klarat målet om fyra aktiviteter för integration genom att:

1. Anställa fler integrationshandläggare på Jobbtorg.
2. Anställa ytterligare en boendesekreterare på Jobbtorg.
3. Medverka till att en kommungemensam bostadsgrupp har skapats; KGB med uppdrag att på kort och lång sikt anskaffa boenden till nyanlända.
4. Erbjuder alla ensamkommande unga sommarjobb/feriepraktik, sommaren 2016.

Aktiviteterna har möjliggjorts genom statsbidrag i form av schablonersättningar. Integrationsarbetet fortgår under 2017, liksom statsbidragen.

Därutöver har Strängnäs kommun anställt en samordnare för flykting och integrationsfrågor, som arbetar tvärssektoriellt både inom och utanför kommunens organisation.

Indikator

Titel	Resultat 2015	Resultat 2016	Mål 2016	Bedömning
Samverkansaktiviteter för integration, antal.		4	4	

B. Skolan erbjuder en utbildning där vi genom tidiga insatser ger alla elever likvärdiga möjligheter till att utveckla kunskaper, nå målen och få en livslång lust att lära.

Nämndmål

B1. Ungdomars förutsättningar till vidare studier eller till ett första steg in i arbetslivet ska stärkas

Bedömning

Uppfyllt

Socialnämndens mål är att ungdomar inte ska fastna i bidragsberoende. Det mått som används i verksamhetsplanen 2016 handlar om hur stor andel av ungdomarna i ålder 16-20 som är inskrivna i kommunens aktivitetsansvar, d.v.s. inte är självförsörjande eller studerar. Av 1530 ungdomar var 163 inskrivna i kommunens aktivitetsansvar (KAA). Målet var färre än 11 procent och utfallet blev 10,7 procent, vilket innebär att målet uppnåddes, fast med knapp marginal. Dock en förbättring sedan 2015.

Indikatorn 2017 är utbytt till "Andel ungdomar som går vidare i gymnasiestudier efter KAA", med 60 procent som mål.

Indikator

Titel	Resultat 2015	Resultat 2016	Mål 2016	Bedömning
Ungdomar 16-20 år inom målgruppen för kommunens aktivitetsansvar, andel (%).	12,0%	10,7 %	11,0%	
Öppet arbetslösa i åldersgruppen 18-24 år, andel (%).	4,9 %	4,7 %	Under 2015	

B2. Stärka samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst

Bedömning

Delvis uppfyllt

Ett styrdokument om samverkan mellan SN och BUN är klar "Rutiner för samverkan gällande barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa." SN/ 2016:130.

Däremot saknas en strategi för barn som far illa. Det är socialkontorets uppfattning att en sådan strategi behöver tas fram under 2017 och utformas i samverkan

mellan Socialnämnden, Barn- och utbildningsnämnden och Kultur- och fritidsnämnden, eftersom ansvar för barn och unga finns inom alla dessa nämnder. Strategin kommer att ansluta till ett av de tre fokusområden för 2017, som finns framtagna av Kommunfullmäktige för att skapa en attraktivare kommun: *Tidiga insatser för barn och elever.*

Indikator

Titel	Resultat 2015	Resultat 2016	Mål 2016	Bedömning
Implementera riktlinjer om samverkan mellan SN och BUN.		Klar	Klar	
Utarbeta strategi för barn som far illa eller riskerar att fara illa.		Ej klar	Klar	

C. Vården och omsorgen utvecklar och stärker individens välbefinnande och självbestämmande.

Nämndmål

C1. Öka brukarens delaktighet och inflytande i utveckling av verksamheterna

Bedömning

Uppfyllt

Fokusgrupper är ett strukturerat gruppsamtal kring en enda fråga, för att få användarnas kunskap om förbättringsbehov inom verksamheterna. Metoden har använts som planerat under 2016 och målet är uppnått i socialnämndens alla verksamhetsområden.

Fokusgrupper används exempelvis vid införande av nya metoder, vid uppföljning eller utvärdering. Via fokusgruppen får verksamheten vetskap om företeelser som man själv inte tänker på, men som är betydelsefullt för användaren. Fokusgrupper är en bra metod och kommer att användas under kommande verksamhetsår.

Indikator

Titel	Resultat 2015	Resultat 2016	Mål 2016	Bedömning
Fokusgrupper med brukarinflytande, äldreomsorg, antal.		2	2	
Fokusgrupper med brukarinflytande, funktionsnedsatta, antal.		2	2	
Fokusgrupper med brukarinflytande, individ-/familjeomsorg, antal.		2	2	
Fokusgrupper med brukarinflytande, myndighet och bistånd, antal.		1	1	

C2. Tryggheten inom äldreomsorgen ska öka

Bedömning

Inte uppfyllt

Av personer inom särskilt boende känner sig 86 procent trygga eller mycket trygga. Målet var 90 procent. Det är en försämring i förhållande till 2015, då värdet var 88 procent. Tryggheten på särskilt boende i Strängnäs är lägre än i riket, som har 89 procent (även 89 procent 2015). Målet om trygghet på särskilt boende har inte uppnåtts. Vissa enheter har höga värden och några rejält mycket sämre. De senare drar ner medelvärdet. På enheter med låga värden finns generella brister, vilket ledningen har vetskap om och arbetar med.

Av personer inom hemtjänsten känner sig 85 procent trygga eller mycket trygga. Målet var 87 procent. Det är ett värde som ligger på samma nivå som 2015 och i nivå med riket (86 procent 2015). Målet har inte uppnåtts, inte ens delvis eftersom värdet då skulle behöva vara högre än förra årets, alternativt över nivån i riket. Uppgifterna har lämnats av kunder både hos privata och kommunala utförare, och siffran är ett medelvärde. Den kommunala utföraren har haft ett tufft år, vilket inte tycks ha påverkat kunderna i alltför stor utsträckning.

Målen för trygghet 2017 är högre än 2016, vilket innebär en utmaning. För att nå 2017 års målbild krävs mer arbete och aktiviteter, exempelvis att ta fram forskningsrön om trygghetsskapande faktorer och informera hemtjänstutförare om. Socialkontorets ledningsgrupp kommer att leda arbetet.

Indikator

Titel	Resultat 2015	Resultat 2016	Mål 2016	Bedömning
Äldre som uppger att det känns tryggt i det särskilda boendet, andel (%).	88 %	86 %	90 %	
Äldre som uppger att det känns tryggt att bo hemma med stöd från hemtjänsten, andel (%).	85 %	85 %	87 %	

C3. Förbättra möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att komma in på den ordinarie arbetsmarknaden

Under året har åtta personer som har insatser inom området för funktionsnedsättning påbörjat praktik. Därutöver har en person efter praktik gått ut i egen försörjning. Sammanlagt nio personer. Målet är nått - med råge.

Bedömning
Uppfyllt

Nio personer har begett sig in i ordinarie arbetsliv med sikte på att skaffa egen försörjning. Det är ett mycket bra resultat och förklaras dels av att personerna själva aviserat att de är redo att börja samarbeta med företag, dels att verksamheten har en beprövad metod att använda, metoden IPS. Individuell Placement and Support är en metod för arbetsrehabilitering, utvecklad i USA, som vänder sig till personer med funktionsnedsättning. Målet är att personerna ska hitta och behålla ett arbete med avtalsenlig lön på öppna arbetsmarknaden. Supporten består i att en stödperson finns med på arbetsplatsen, på obegränsad tid och i den utsträckning som personen önskar. Metoden bygger på individens önskemål, styrkor och motivation. Så fort en arbetsplats hittats påbörjas arbetsträning på plats.

IPS har införts i verksamheten under hösten 2016 och utvecklingsarbete pågår. En stödperson (sysselsättningsamordnare) rekryteras. Utvecklingsarbetet sker inom samverkansprojekt med Europeiska socialfonden, där Eskilstuna kommun m.fl. deltar (se mål A1). Målet inför 2017, med fem praktikplatser, bedöms kunna uppnås.

Indikator

Titel	Resultat 2015	Resultat 2016	Mål 2016	Bedömning
Praktikplatser för personer med funktionsnedsättning, antal.		8	5	

C4. Användning av välfärdsteknologi ska öka

Bedömning

Uppfyllt

Välfärdsteknologi testas i Strängnäs kommun. Fem projekt är igångsatta. Ytterligare ett som var planerat, startades inte p.g.a. brist på ekonomiska resurser (digital läkemedelssignering i ett begränsat område inom hemsjukvård och kommunal hemtjänst). Målet om användande av välfärdsteknologi 2016 är uppnått.

Socialnämndens fem projekt med trygghetsskapande teknik under 2016 är:

1. Sex nattkameror är i bruk, fem i ordinärt boende och en i särskilt boende.
2. Pampett (digital utrustning till inkontinensskydd) används inom korttidsboende i äldreomsorgen.
3. Analoga trygghetslarm har successivt bytts ut mot digitala inom ordinärt boende. Samtidigt har nyckelfria lås införts hos kunder med privata hemtjänstutförare.
4. Personer med funktionsnedsättning använder kognitiva hjälpmedel i form av surfplattor eller smartphones för ökad delaktighet och självständighet.
5. Några personer med funktionsnedsättning samt några inom hemsjukvården använder elektroniska medicinkaruseller för att kunna sköta sin medicinering självständigt. En medicinkarusell består av 28 fack. Bara ett fack öppnas åt gången vid den tidpunkt man har programmerat in. Om personen inte tar medicinen aktiveras en ljud- och ljussignal som slutar först då medicinen tas ur karusellen.

Införande av välfärdsteknologi svarar väl mot målet om individens självbestämmande och välbefinnande. Tack vare tekniken blir det lättare att sköta sig själv och bli mindre beroende av personal. Den som sover med nattkamera slipper bli störd av personal som rör sig i hemmet, vilket underlättar för bättre nattsömn. Användning av Pampett ger användaren bättre dygnsrytm. Förutom fördelar för den enskilde bidrar tekniken till ett effektivt användande av socialnämndens personella resurser. Kraftigt ökat behov av natttillsyn har kunnat klaras inom befintlig personalbudget tack vare nattkamerorna.

Inför 2017 planeras för utökad användande av välfärdsteknik inom socialnämndens alla verksamhetsområden, även Individ och familjeomsorgen.

Indikator

Titel	Resultat 2015	Resultat 2016	Mål 2016	Bedömning
Införande av trygghetsskapande teknik, antal.		5	5	

D. Strängnäs kommun är en lärande organisation med engagerade medarbetare som ständigt utvecklar sig själva och verksamheten.

Nämndmål

D1. Invånare och brukare möter engagerade och kompetenta medarbetare

Bedömning

Uppfyllt

Medarbetarna inom socialnämnden är mer nöjda med sin arbetssituation 2016 än året innan, en förbättring av index från 74 till 76. Det var också fler som hade besvarat enkäten, 71 procent av medarbetarna, jämfört med 53 procent 2015.

Andel medarbetare som deltar i en förbättringsgrupp är fler i år än tidigare, även om målet inte riktigt har uppnåtts.

Det finns engagemang hos medarbetarna inom socialnämndens verksamhet och målet för 2016 är uppnått.

Indikator

Titel	Resultat 2015	Resultat 2016	Mål 2016	Bedömning
Hållbart medarbetarengagemang, HME, totalindex.	74	76	76	
Medarbetare som är med i en förbättringsgrupp, andel (%).	55 %	72 %	75 %	

D2. Sjukfrånvaron ska minska inom alla verksamheter

Bedömning

Inte uppfyllt

Målet för 2016 är att sjukfrånvaron inom socialnämnden ska minska med 1,0 procentenhet. Utfallet är en ökning med 0,7 procentenheter, från 12,3 procent 2015, till 13,0 procent 2016. Av sjukfrånvaron utgör långtidssjukskrivning 62,2 procent 2016 (61,9 procent 2015).

En granskning av sjukfrånvaron i Strängnäs kommun genomfördes hösten 2016 av KPMG (REV/2016:17).

I rapporten framkommer att sjukfrånvaron har ökat under de senaste åren både på socialkontoret, i hela Strängnäs kommun och i landet. Samt att sjukfrånvaron på socialkontoret ligger högre än i kommunen och i jämförelse med kommuner i landet. Den höga andelen långtidssjukfrånvaro på socialkontoret lyfts också fram.

I rapporten görs bedömningen att förutsättningar finns för att minska sjukfrånvaron inom socialkontoret. Det finns mätbara mål, tydliga rutiner att följa, företagshälsovård att tillgå, liksom system för sjukanmälan, där den sjukskrivne omedelbart fångas upp samtidigt som systemet ger chefen stöd i att hantera situationen. Vikten av förebyggande arbete lyfts fram. HR-avdelningen inom Strängnäs kommun har inlett ett arbete med inriktning mot "friska organisationer". Ett partssammansatt organ har bildats för att arbeta med att säkerställa delaktighet och inflytande. Goda arbetsförhållanden antas minska negativ stresspåverkan vilket i sin tur ska kunna minska sjukfrånvaron och därmed öka frisknärvaron.

Socialkontoret har utarbetat ett åtgärds paket för att få ner sjukfrånvarotalen. Åtgärdsplaner på övergripande nivå och per enhet har skapats. Cheferna ska ha ansvar för ett rimligt antal medarbetare, och en översyn av antalet medarbetare per chef pågår.

Upprinnelse till lång sjukfrånvaro (över 59 dagar) är den korta. I situationer med långtidssjukfrånvaro hamnar arbetsgivaren i processer som ofta styrs av andra aktörer, exempelvis försäkringskassan, vilket gör dessa sjukskrivningar svårare att hantera. För att minska inflödet till långtidssjukfrånvaron är det av stor betydelse hur korttidssjukfrånvaron hanteras.

Sjukfrånvarotalen ser olika ut på olika enheter inom socialkontoret. Det finns enheter med låga sjuktal och dessa lyfts fram som goda exempel i olika sammanhang.

En viktig faktor för hälsan är medarbetarnas inflytande och delaktighet. Under 2016 har organisationsförändringar, framför allt inom hemtjänsten genomförts i så snabb takt att involvering av medarbetare varit bristfällig, vilket kan ha inverkat negativt på sjuktalen.

Hög personalomsättning är ytterligare en faktor som kan inverka. Under året har både IFO och Myndighet och bistånd haft hög personalomsättning.

Socialkontoret arbetar vidare med att få ner sjukfrånvaron genom att använda de befintliga systemen och strukturerna och delta i de kommungemensamma HR-projekten. Kontoret ser också fram emot draghjälp från det av Kommunfullmäktige utvalda fokusområdet för 2017, *Attraktiv arbetsgivare*.

Indikator

Titel	Resultat 2015	Resultat 2016	Mål 2016	Bedömning
Sjukfrånvaro totalt, andel (%).	12,3 %	13,0 %	11,3 %	

E. Kommunen har god ekonomisk hushållning som finansierar framtida tillväxt och kvalitetshöjande åtgärder.

Nämndmål

E1. Verksamheten ska bedrivas kostnadseffektivt och kostnaderna ska ligga under jämförbara kommuner.

Bedömning

Delvis uppfyllt

Socialnämndens ekonomiska resultat för 2016 ett överskott med 17 878 000 kronor. Orsaken till överskottet är främst minskade volymer och att verksamhet inte kommit igång som planerat. Målet att samtliga enheter inom socialnämndens verksamheter ska redovisa en budget i balans har inte uppnåtts. Däremot har andelen enheter med en budget i balans ökat jämfört med 2015, från 58 till 60 procent.

Resultatet vad gäller nyckeltalen nettokostnad IFO respektive äldre och funktionsnedsatta för 2016 kommer att vara klara sommaren 2017. Det senaste resultatet gäller alltså 2015. Målet är att Strängnäs kommun ska ligga under snittet för jämförbara kommuner.

Nettokostnaden för IFO är i stort sett lika med jämförbara kommuner och högre än för riket totalt. För äldre och funktionsnedsatta är nettokostnaden lägre i Strängnäs både jämfört med liknande kommuner och med riket.

Indikator

Titel	Resultat 2015	Resultat 2016	Mål 2016	Bedömning
Enheter med budget i balans, andel (%).	58 %	60 %	100 %	
Nettokostnad individ- och familjeomsorg, kronor per invånare, rangordning i riket.	162*	0		Inget värde angivet
Nettokostnad äldre och funktionsnedsatta, kronor per invånare, rangordning i riket.	73**	0		Inget värde angivet

* Resultat 2015. Strängnäs med plats 162 låg under snittet för liknande kommuner som hade plats 164 (riket145). Jämförbara kommuner vad gäller individ och familjeomsorg är Nynäshamn, Mark, Vänersborg, Härnösand, Eslöv, Falköping och Hudiksvall. De två parametrar som används är: antal invånare, 30.0 % och referenskostnad individ- och familjeomsorg, kronor/invånare: 70.0 %. Procentsiffran utgör viktningen. Det innebär att antal invånare har 30 % betydelse och referenskostnaden 70 %. Referenskostnaden består av utbildningsnivå, bebyggelsestruktur m.fl. parametrar.

** Resultat 2015. Strängnäs med plats 73 låg under snittet för liknande kommuner som hade plats 94. (riket 145). Jämförbara kommuner vad gäller äldreomsorg är Vellinge, Landskrona, Eslöv, Kungälv, Alingsås, Gislaved och Enköping. De tre parametrar som används är: antal invånare 10 %, referenskostnad äldreomsorg, kronor/invånare: 30.0% samt huvudmannaskap hemsjukvård? (Ja=1, Nej=0): 60.0%.

Uppgifter om jämförbara kommuner inom verksamhetsområde funktionsnedsättning saknas, varför jämförelsen endast handlar om äldreomsorgen, som utgör större andel av verksamheten.

Väsentliga personalförhållanden

Personalförsörjning

Personal- inklusive kompetensförsörjning är en stor fråga inom socialnämnden. I de flesta verksamhetsområden är tillgång till medarbetare med rätt kompetens en svag punkt. Det har varit svårt under 2016 att rekrytera utbildade undersköterskor, socialsekreterare, biståndshandläggare m fl. yrkesgrupper.

Fokusområdet "Attraktiv arbetsgivare" kommer att utgöra en viktig del i arbetet med personalförsörjning 2017 och framöver.

Ekonomisk analys

Resultat

Driftredovisning per verksamhet

Socialnämnd	Utfall 2016-12-31			Årsbudget 2016			Avvikelse 2016	Avvikelse 2015
	Intäkter	Kostnader	Netto kostnad	Intäkter	Kostnader	Netto budget		
Verksamhetsområde								
Socialnämnden	0	-993	-993	0	-1 021	-1 021	28	46
Ledning, administration och utveckling Myndighet och bistånd (inkl. färdtjänst och bostadsanpassningsbidrag)	1 905	-20 959	-19 054	1 150	-20 505	-19 355	302	1 899
Insatser för äldre	850	-22 186	-21 336	183	-24 105	-23 922	2 586	1 586
Insatser till personer med funktionsnedsättning	61 551	-400 598	-339 047	50 760	-381 903	-331 143	-7 904	-14 161
Individ- och familjeomsorg	32 601	-187 979	-155 378	33 125	-197 334	-164 208	8 830	11 841
Arbetsmarknadsinsatser	100 782	-213 004	-112 222	70 270	-195 036	-124 765	12 543	-12 855
Arbetsmarknadsinsatser	4 006	-16 537	-12 531	7 127	-21 151	-14 024	1 493	0
Summa	201 694	-862 255	-660 561	162 616	-841 055	-678 440	17 878	-11 645

Driftredovisningen omfattar ett ekonomiskt utfall för januari till december per verksamhetsområde. Socialnämnden redovisar per 31 december 2016 en positiv avvikelse med 17 878 000 kronor. Orsaken till överskottet är främst minskade volymer och att verksamhet inte kommit igång som planerat. En förutsättning för överskottet har även varit det lyckade förändringsarbetet som pågått under 2016.

Ledning, administration och utveckling: +302 000 kronor

- Vakanta tjänster

Verksamheten har haft vakanta tjänster under året som genererat ett tillfälligt överskott. Höga driftkostnader för verksamhetssystemen har dock bidragit till att överskottet blivit mindre.

Myndighet och bistånd inklusive färdtjänst och bostadsanpassningsbidrag: +2 586 000 kronor

- Färre och mindre kostsamma bostadsanpassningar

Överskottet för bostadsanpassningsbidrag beror främst på att det har varit färre anpassningar jämfört med tidigare år. Samtidigt har enheten sett över processen och förbättrat rutinerna. En stor anpassning som var planerad att genomföras 2016, till en beräknad kostnad av drygt 1 miljon kronor, har skjutits på framtiden och kommer troligtvis att genomföras 2017.

Insatser för äldre: -7 904 000 kronor

- Kostnaden per timme överstiger budget för den kommunala utföraren

Stöd i ordinärt boende redovisar ett underskott med 9 051 000 kronor och beror på att hemtjänstens kostnader överstiger nivån för den beslutade timersättningen. Översynen av riktlinjer och rutiner hos myndighet och bistånd, för att få en mer effektiv och träffsäker biståndsbedömning, har medfört att den beställda tiden i uppdraget i många fall minskats.

För att försöka komma till rätta med underskottet inom de kommunala enheterna planeras flera åtgärder. Bland annat höjs grundbemanningen samt att det görs en schemaförändring under februari som är bättre anpassad till kundernas behov. Två pilotprojekt är tänkta att genomföras under våren för att vidareutveckla medarbetarnas involvering i planeringen. Metoden IBIC (Individens behov i centrum) kommer införas under våren där fokus ligger på kontaktmannskapet vilket förhoppningsvis kan skapa ett större engagemang och trivsel hos medarbetarna och därmed minska sjukfrånvaron. Några arbetsgrupper planeras att flytta till andra lokaler för att minska restiden och därmed kringtiden.

Särskilt boende redovisar ett överskott med 1 012 000 kronor som beror på att nämnden blev av med kostnaden för hyran på Solvändan för andra halvåret. Fle-
ra av de särskilda boendena redovisar dock ett underskott och det är en stor utmaning för 2017 att arbeta för att alla enheter ska ha sina budgetar i balans. Kostnaderna för sjukfrånvaron måste minska, samtidigt som personalplaneringen behöver bli effektivare för att minska kostnaden för övertid.

Hemsjukvård och Rehabilitering redovisar ett överskott med 135 000 kronor

Insatser till personer med funktionsnedsättning: +8 830 000 kronor

- Vakanta tjänster
- Nytt serviceboende ännu inte startat upp
- Lägre kostnader än budgeterat för externa placeringar LSS och SoL
- Lägre kostnader än budgeterat för personlig assistans av externa utförare
- Lägre kostnader än budgeterat för kontaktpersoner.

Verksamhetsområdet redovisar ett överskott till följd av lägre volymer än budgeterat. Det har varit flera vakanta tjänster under året bland annat beroende på att inflyttningen på gruppboendet Storken skett senare än planerat. Tre av brukarna på Storken har flyttat från externa utförare vilket har lett till att kostnaderna för externa placeringar har minskat. Kostnaden för personlig assistans som utförs av externa utförare samt kostnaden för kontaktpersoner har under året minskat på grund av restriktivare biståndsbedömning. Ytterligare överskott beror på att verksamheten har budget för ett nytt serviceboende vilket ännu inte startat.

Individ- och familjeomsorg: +12 543 000 kronor

- Färre antal vårdplaceringar än budgeterat
- Lägre utbetalt ekonomiskt bistånd än budgeterat
- Högre intäkter för momsättersökning än budgeterat

Verksamhetsområdet redovisar ett överskott till följd av lägre volymer än budgeterat. Under året har socialkontorets olika enheter samverkat i utökad utsträckning kring de barn som riskerar en placering, för att undersöka möjligheterna till

utökade öppenvårdsinsatser. Inför 2016 fick verksamheten en ökad budgetram för vårdplaceringar för att klara av volymökningar inom området. Under året har antalet barnplaceringar minskat och omfattande placeringar avslutats vilket lett till lägre kostnader. Området är svårprognostiserat eftersom målgruppens behov fluktuerar. I december initierades en ny kostsam placering som kan komma att påverka resultatet 2017.

Att försörjningsstödet minskat beror främst på att enheten under de senaste åren arbetat aktivt med nya handläggningsrutiner, aktiviteter kopplat till försörjningsstödet, traineejobb samt utökad samverkan med försäkringskassan och vården. Dessa insatser har gett resultat och under 2016 sjönk antalet hushåll som var beroende av försörjningsstöd.

Arbetsmarknadsinsatser: + 1 493 000 kronor

- Lägre kostnader för sommarjobb

Kommunstyrelsen beslutade 2016-06-22 § 174 att bevilja socialnämnden ramförstärkning om 1 050 000 kronor för att finansiera sommarjobb för 70 ensamkommande ungdomar och en samordningstjänst. Då beslutet om ramförstärkning kom i slutet av juni blev det aldrig aktuellt att tillsätta samordningstjänsten. Planering och genomförande av sommarjobb sköttes i stället genom en omfördelning av befintliga resurser. De flesta av de ensamkommande ungdomarna hade inte fått permanent uppehållstillstånd och fick därför ersättning om 100 kr per dag enligt Migrationsverkets regelverk och inte ordinarie lön, vilket ledde till lägre kostnader än planerat.

Redovisning vidtagna åtgärder inom socialnämnden

Under 2016 har ett stort arbete med att genomföra effektiviseringar pågått. Inför året fanns det med effektiviseringar i budget för motsvarande 30 000 000 kronor och resultatet är att närmare 80 % av detta klarats av.

Nedan följer exempel på åtgärder som har bidragit till minskade kostnader:

- Samverkan mellan socialkontoret, försäkringskassan, arbetsförmedlingen och landstinget har skapat nya förutsättningar för sysselsättning.
- Proaktiva och systematiska insatser med att få fler personer i arbete har inneburit minskat utbetalt ekonomiskt bistånd.
- Start av genomgångsbonde på Husbyholm har minskat kostnaderna för boenden på vandrarhem.
- Ökad samverkan mellan verksamhetsområden och enheter samt kompetensutveckling har bidragit till färre placeringar på hem för vård och boenden 2016 jämfört med 2015.
- Implementering av IBS- modellen har inneburit minskad samt bättre volymkontroll avseende insatser enligt SoL i ordinärt boende (hemtjänst).

- Översyn av riktlinjer och rutiner hos Myndighet och bistånd, för att få en mer effektiv och träffsäker biståndsbedömning, har medfört att den beställda tiden i uppdragen i många fall minskats.
- Kraftigt ökat behov av nattillsyn har kunnat klaras inom befintlig personalbudget tack vare nattkamerorna.
- Förändrat arbetssätt kring fakturahantering har lett till noggrannare kontroll av fakturor, vilket minskat kostnader för placeringar.
- Genom att enheterna personalplanerat på ett effektivare sätt och med bättre framförhållning har kostnaderna för övertid kunnat minskas inom särskilda boenden för äldre.

Redovisning av riktade statsbidrag och EU-bidrag (exklusive ersättning från migrationsverket)

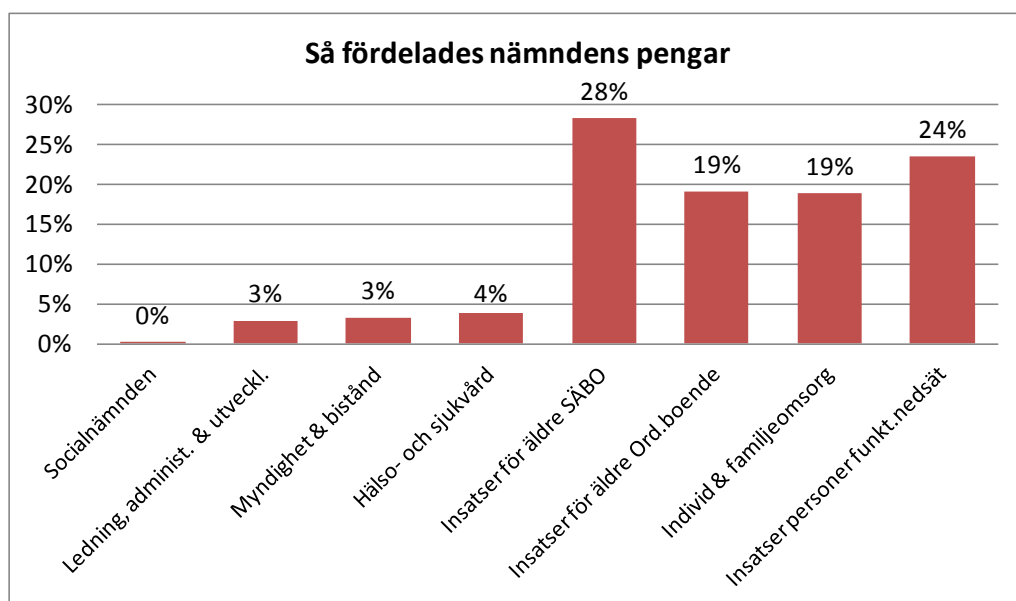
Sammanställning över vilka riktade statsbidrag nämnden ansökt om och beviljats tom 161231

Riktade statsbidrag som avser 2016	Ansökt		Beslut	
	Datum	Belopp, tkr	Avslag (A)	Beviljat (B) Belopp, tkr
- Äldreomsorgen – stärkt bemanning		6 798	B	6 798
- Kunskapssatsning baspersonal i VO		587	B	587
- Stärkt bemanning barn- och ungdomsvården		642	B	642
- PRIO-psykisk ohälsa		693	B	693
- §37 medel		264	B	264
- Kompetensutveckling barn- och ung.vård		54	B	54
- Våld i nära relationer		157	B	157
-IPS-projekt (Individual placement and support)		226	B	226
Summa		9 421		9 421

Under 2016 har socialnämnden ansökt om statsbidrag motsvarande 9 421 000 kronor. Socialnämnden har beviljats alla de bidrag som ansökts. Majoriteten av bidragen kommer från Socialstyrelsen, utöver dessa har nämnden mottagit bidrag från SKL, Länsstyrelsen och Europeiska socialfonden.

Hur fördelas nämndens pengar

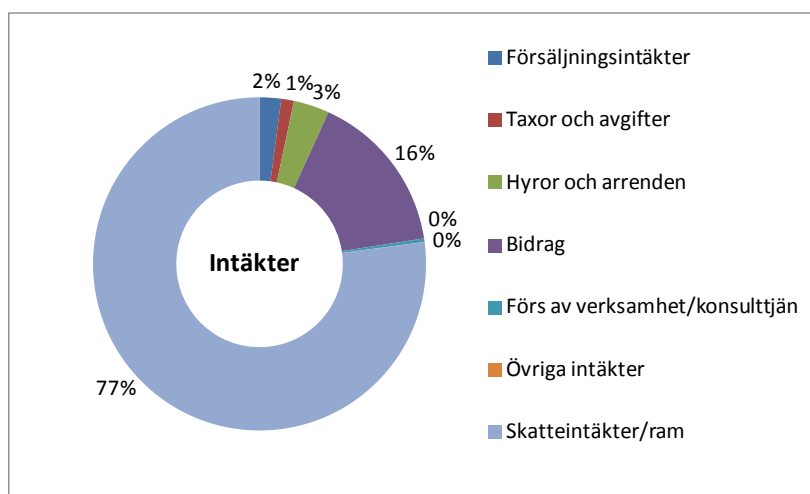
Nedan redovisas hur stor andel % respektive verksamhet utgör av nämndens totala utfall 2016.

Nämndens intäkter

Nämndens verksamheter finansieras till 77 procent av skatteintäkter (ram). Andelen av nämndens verksamheter som finansierats av skatteintäkter har minskat jämfört med 2015, från 80 procent till 77 procent. Däremot har skatteintäktsramen ökat med 6 procent under samma period. Anledningen till att andelen av nämndens verksamheter som finansierats av skatteintäkter minskat beror på att andelen som finansieras av riktade statsbidrag och EU-bidrag har ökat. Riktade statsbidrag och EU-bidrag utgör 16 procent av nämndens intäkter 2016, att jämföra med 12 procent 2015. Större delen av dessa statsbidrag avser ersättning från Migrationsverket för finansiering av kostnader som avser ensamkommande och nyanlända. Ökningen av dessa intäkter förklaras av att kommunen tagit emot fler ensamkommande och nyanlända än tidigare.

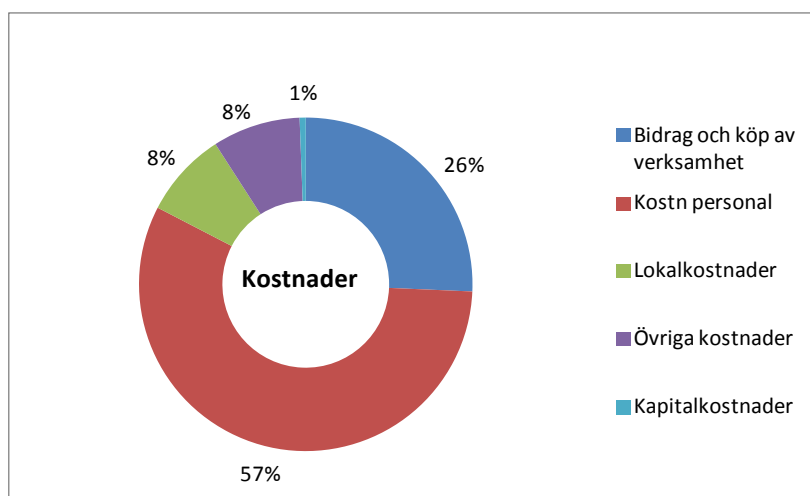
Taxor och avgifter samt hyresintäkter utgör 5 procent av nämndens intäkter, vilket är samma andel som 2015. Resterande del av nämndens intäkter, 2 procent, omfattar försäljningsintäkter från försäljning av tjänster och verksamhet. Dessa intäkters andel av den totala intäkten har minskat med 1 procent jämfört med 2015.

Nämndens kostnader

Personalkostnader utgör 57 procent av nämndens totala kostnad. I jämförelse med 2015 har kostnaden för personal ökat med närmare 7 procent. Det beror bland annat på löneökningar på närmare 3 procent, ökade kostnader för personalresurser inom hemtjänst och ökad satsning på vårdinsatser i egen regi istället för köp från externa utförare. Den ökade personalkostnaden beror också på större behov av personalresurser för mottagande av ensamkommande och nyanlända.

Köp av huvudverksamhet från externa utförare utgör 26 procent av nämndens totala kostnad. Andelen i förhållande till övriga kostnader är ungefär samma som föregående år, men kostnaden har ökat med drygt 8 procent. Det kan förklaras av ökade kostnader för vård och boende för ensamkommande hos privata utförare men också ökad utbetalning av timersättning till privata utförare av hemtjänst. Lokalkostnaderna utgör 8 procent av nämndens totala kostnader och det har inte skett någon större förändring jämfört med föregående år.

Investeringar

Socialnämnd Kategori/Projektbenämning	Budget 2016	Utfall 2016	Avvikelse
Maskiner och inventarier	1 753	1 231	522
Inventarier nya lokaler	465	49	416
IT och digitalisering	511	792	-281
Summa investeringar	2 729	2 072	657

Kommunfullmäktige beslutade 2015-11-30 § 184 att socialnämndens investeringsbudget för 2016 är 2 300 000 kronor. Utöver detta så fördes 429 000 kronor över från investeringsbudget 2015, KF 2016-03-21 § 54. Överförda budgetmedel avser larm och ombyggnation på jobbtorg samt inköp av ett arbetsmarknadssystem. Socialnämndens investeringsbudget 2016 har främst använts till ombyggnationer samt inköp av inventarier. Inventarierna har bland annat avsett möbler och lyftar till särskilda boenden för äldre samt nyckelfria lås och nyckelskåp till hemtjänsten. De IT-investeringar som gjordes under 2016 avser främst moduler till verksamhetssystemet Treserva. Ytterligare IT-investeringar var inköp av datorer samt ett nytt arbetsmarknadssystem. Övriga investeringar avsåg uppstartsinventarier till det nya gruppboendet Storken.

Att investeringsbudgeten 2016 inte utnyttjades fullt ut beror på att närmare 700 000 kronor avser inköp som innan årsskiftet inte gick att genomföra. 350 000 kronor avser uppstartsinventarier till både gruppboendet Vesslan samt ett nytt serviceboende. Resterande pengar avser möbler till hemsjukvården vilka ej kunde beställas under 2016 då de ännu inte har flyttat in i sina nya lokaler. Socialkontoret begär att få föra med sig oanvänd budget till 2017.

Kontroll

Budgetföljsamhet

Socialnämnd	2014	2015	2016
Budgetavvikelse	-5,9%	-1,8%	2,6%

Behovet inom flera av socialkontorets verksamheter kan variera kraftigt från år till år vilket leder till svårigheter med att budgetera för kommande år. Budgetföljsamheten påverkas mycket av volymförändringar vilket ofta leder till budgetavvikelser.

Prognossäkerhet

Prognosavvikelse Verksamhetsområde	Avvikelse årsprognos, mkr								
	Feb	Mar	Apr	Maj	Aug	Sep	Okt	Nov	Utfall
Socialnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ledning, administration och utveckling	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5	0,3
Myndighet och bistånd (inkl. färdtjänst och bostadsanpassningsbidrag)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	2,5	2,6
Insatser för äldre	-8,5	-8,5	-11,0	-11,0	-13,0	-13,0	-10,0	-10,0	-7,9
Insatser till personer med funktionsnedsättning	6,5	6,5	7,5	7,5	9,5	9,5	10,5	10,5	8,8
Individ- och familjeomsorg	2,0	2,0	3,5	3,5	8,4	9,0	13,5	13,5	12,5
Arbetsmarknadsinsatser	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	1,5
Avvikelse nämnderna totalt	0,0	0,0	0,0	0,0	4,9	7,5	16,5	18,0	17,9

Helårsprognosen över nämndens ekonomi har under året varit försiktig på grund av osäkerhet kring volymförändringar. Erfarenheten från tidigare års volymökningar under innevarande år är anledningen till den initialt försiktiga prognosen. Prognossäkerheten får därmed betraktas som svag.

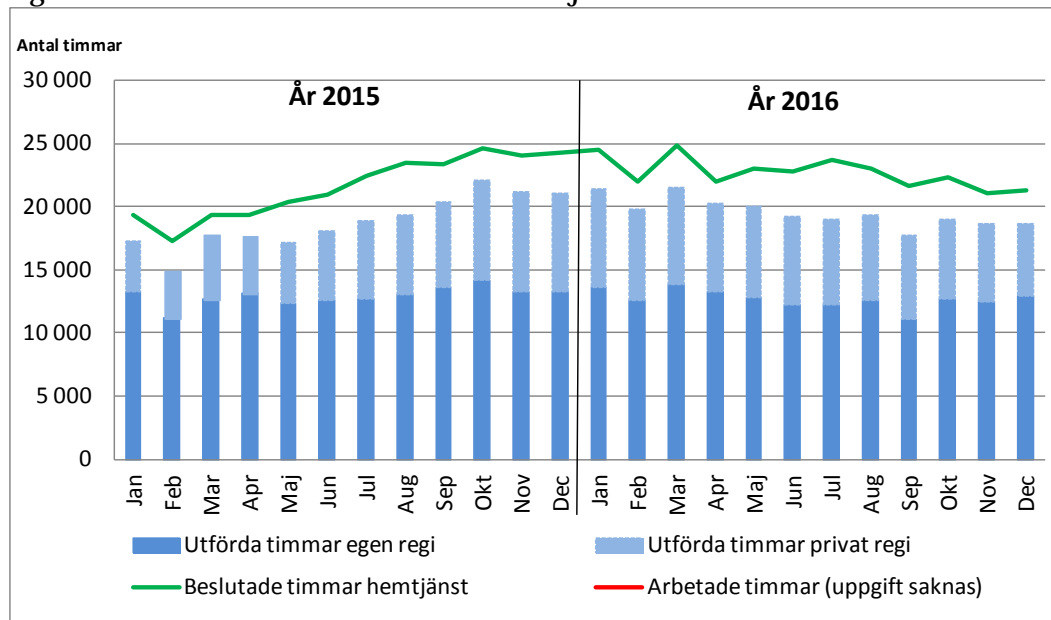
Ramprotokoll

Kategori	Beslut	Benämning	Budget 2016
Årsplan 2016	KF 2015-11-30, § 184		673 249
Tekniska justeringar:	KF 2002-08-26 § 115	Kapitalkostnader	284
		Föreningsbidrag	-346
		Hyreskompensation	1 343
	KS 2016-06-22 § 174	Sommarjobb ensamkommande flyktingungdomar	1 050
	KS 2016-06-22 § 173	Lönekompensation	2 860
			678 440

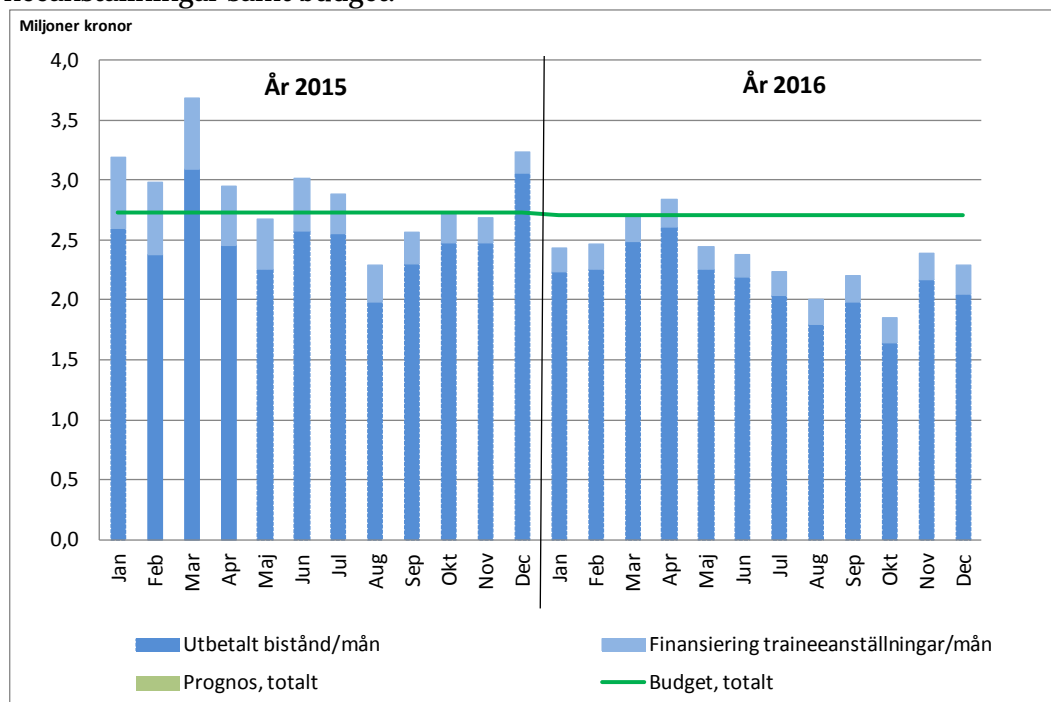
Nyckeltalsbilaga

Figur 1. Beslutade och utförda timmar hemtjänst i ordinärt boende

Källa: Verksamhetssystem Treserva

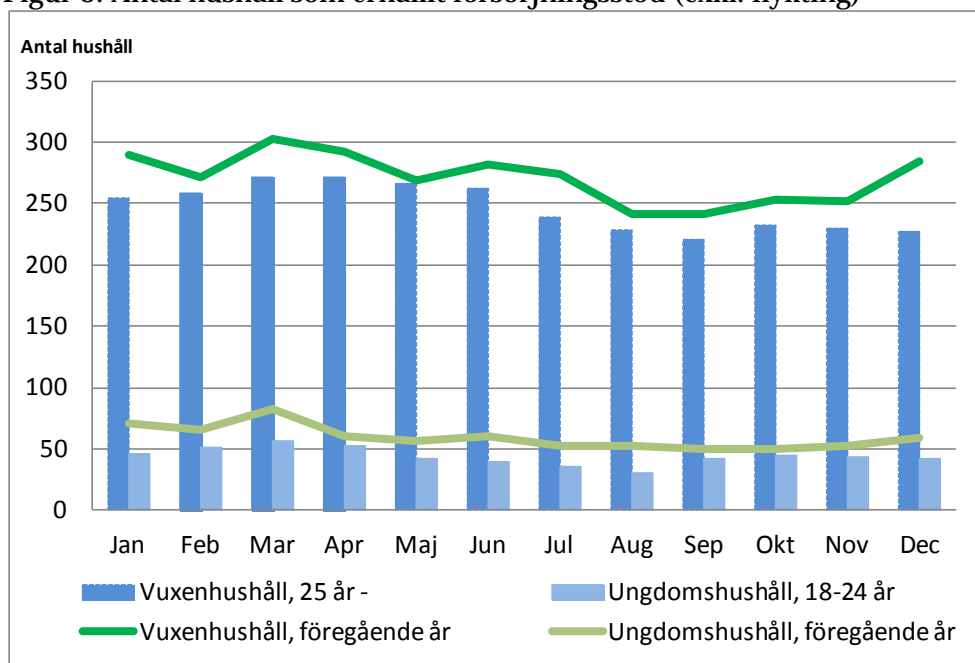
Figur 2. Försörjningsstöd (Exkl. flykting), utbetalt bistånd och finansiering traineeanställningar samt budget.

Källa: Verksamhetssystem Treserva.

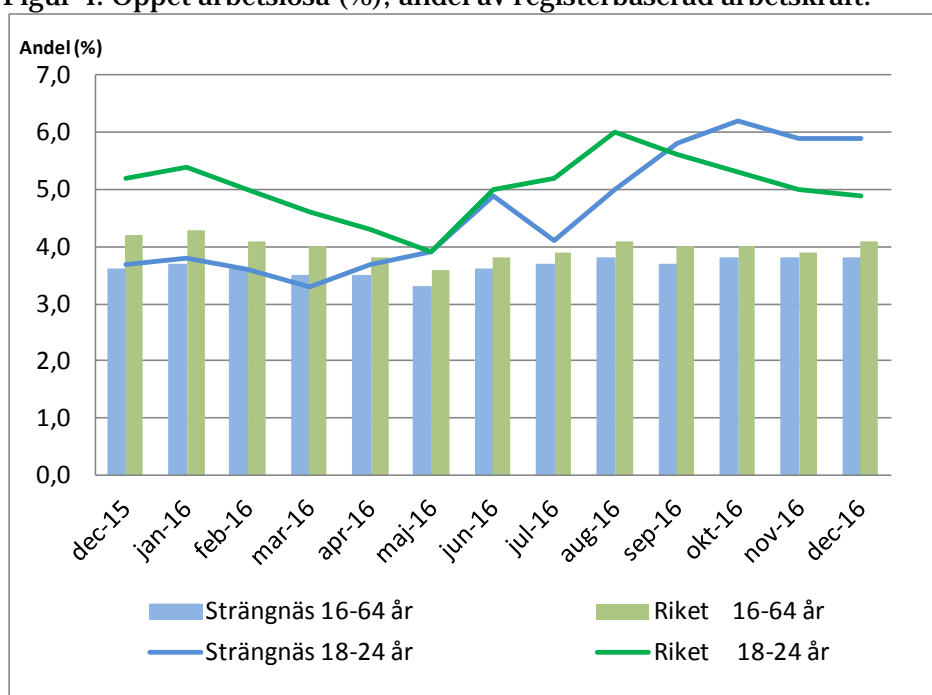

Figur 3. Antal hushåll som erhållit försörjningsstöd (exkl. flykting)

Källa: Verksamhetssystem Treserva.

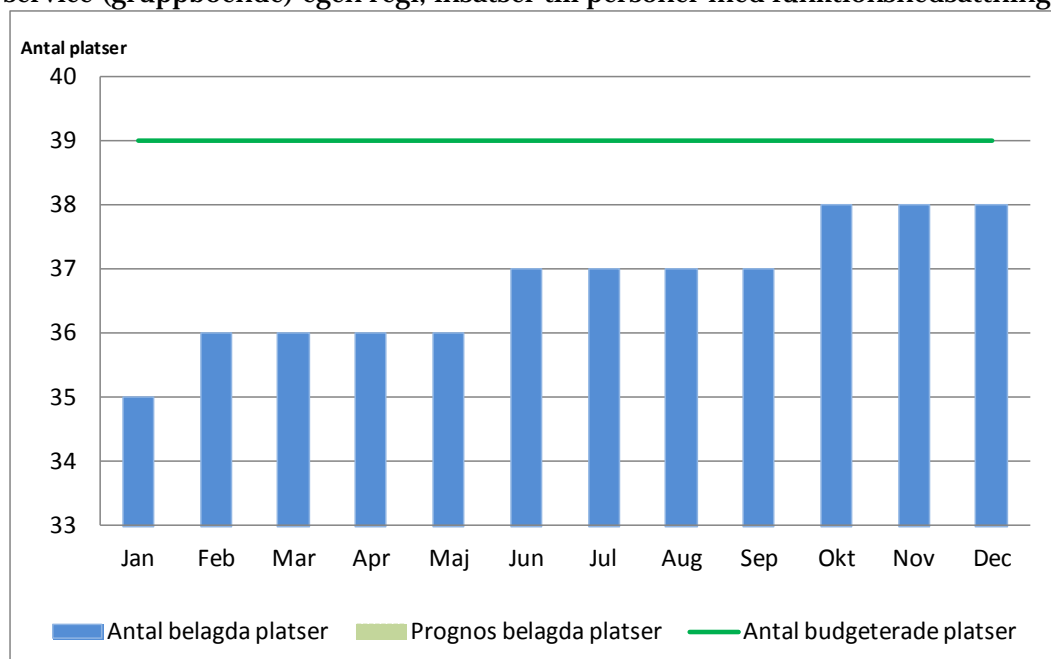
Figur 4. Öppet arbetslösa (%), andel av registerbaserad arbetskraft.

Källa: Arbetsförmedlingens månadsstatistik.

Figur 5. Antal budgeterade platser och belagda platser 2016 boende med särskild service (gruppboende) egen regi, insatser till personer med funktionsnedsättning.

Källa: Verksamhetssystemet Treserva.